

Raadsinformatiebrief

De gemeenteraad van Albrandswaard

Uw brief van:	Ons kenmerk:	1359273
Uw kenmerk:	Contact:	Mw. M. Heijboer
Bijlage(n): 1	Doorkiesnummer:	+0180451364
	E-mailadres:	m.heijboer@bar-organisatie.nl
	Datum:	6 november 2018

Betreft: Beheerplan Openbare Ruimte 2019 - 2023

Geachte raadsleden,

Op 6 november 2018 hebben wij het Beheerplan Openbare Ruimte 2019 -2023 vastgesteld. Hierover informeren wij u graag in deze brief.

Waar gaat het beheerplan over

Het beheerplan geeft weer hoe het beheer van de openbare ruimte is geregeld. Dit wordt beschreven per onderdeel, zoals wegen, civiele kunstwerken, groen, speelvoorzieningen, openbare verlichting en watergangen. Bestaande wetgeving en eerder vastgesteld beleid vormen de kaders waarbinnen het onderhoud plaatsvindt. Het beheerplan zelf is daardoor beleidsarm.

Het beheerplan is een levend document

Het beheerplan bestaat uit een factsheet per onderdeel. Als gevolg van bijvoorbeeld uitbreidingen, aanbestedingen of nieuwe ontwikkelingen verandert de inhoud van de factsheets. De factsheets worden jaarlijks in juni geactualiseerd. Zodat wijzigingen voor de volgende jaren kunnen worden meegenomen in de programmabegroting. Wijzigingen in het lopende jaar worden meegenomen in de tussenrapportages. Dat is bijvoorbeeld het geval na een aanbesteding.

Wat staat er in de factsheets

De factsheets bevatten financiële overzichten van dagelijks onderhoud, planmatig onderhoud en investeringen. De ramingen zijn gebaseerd op marktprijzen uit huidige/lopende contracten. Dit vanuit risicovol ramen. Daarbij wordt niet meer geraamd dan we nodig hebben.

Vizier op de toekomst

Het beheerplan focust zich op de toekomst. Ook op langere termijn moet de openbare ruimte voldoen aan de gewenste kwaliteit en veilig zijn. Door tijdig groot onderhoud te plegen hoeft minder snel volledige vervanging plaats te vinden. De beheerders van de verschillende onderdelen stemmen groot onderhoud en vervangingen op elkaar af. Daardoor kunnen de werkzaamheden in samenhang worden opgepakt. Groot onderhoud en vervangingen bieden kansen voor aanpassingen op gebied van klimaatadaptatie. Per situatie worden de mogelijkheden bekeken.

Bijlagen

1359272

Beheerplan Openbare ruimte 2019-2023

Met vriendelijke groet,
het college van de gemeente Albrandswaard,
de secretaris, de burgemeester,

Hans Cats

drs. Hans-Christoph Wagner

Gemeente
Albrandswaard

Beheerplan openbare ruimte 2019 – 2023

*Wegen, civiele kunstwerken, groen, bomen,
openbare verlichting, speelvoorzieningen, watergangen*

Inleiding

Opzet

Het 'Beheerplan openbare ruimte 2019-2023' beschrijft het beheer van de kapitaalgoederen van de gemeente Albrandswaard in de openbare ruimte. Dit zijn de wegen, civiele kunstwerken, groen, bomen, openbare verlichting, speelvoorzieningen en watergangen. Gebouwen worden in dit beheerplan buiten beschouwing gelaten. Voor riolering is het Gemeentelijk Rioleringsplan te beschouwen als beheerplan en daarom niet opgenomen in dit plan.

In Albrandswaard is gekozen om per beheerdiscipline een 'factsheet' te maken met daarin een samenvatting van de informatie over o.a. het te beheren areaal, de van toepassing zijnde beleidskaders, de planning en financiële informatie. Op deze manier wordt de wijze van beheer inzichtelijk gemaakt en ontstaat er inzicht in eventueel benodigde financiële aanpassingen.

Uitgangspunten

- Het beheerplan gaat uit van de huidige wettelijke kaders en het vastgestelde gemeentelijke beleid en is zodoende 'beleidsarm'. Het beheerplan gaat in basis uit van instandhouding van de huidige situatie, maar houdt wel rekening met de beschikbare technieken van deze tijd om efficiënter te kunnen beheren.
- Het beheerplan geeft inzicht in de benodigde werkzaamheden om de buitenruimte op het afgesproken kwaliteitsniveau te onderhouden. De financiële ramingen gaan uit van de huidige marktprijzen.
- Uitgangspunt is 'resultaatgericht beheer', waarbij onderhouden of vervangen wordt wat daadwerkelijk nodig is. Technische kennis van de beheerders is daarbij belangrijk. Resultaatgericht beheer kan soms afwijken van de verwachtingen op basis van theoretische levensduur. In veel gevallen kan er later worden overgegaan tot vervanging. Er wordt uiteraard geen afbreuk gedaan aan bestaande wettelijke kaders, veiligheid en eerder vastgesteld gemeentelijke beleid.
- De planningen van de verschillende beheerdisciplines worden op elkaar afgestemd, zodat werkzaamheden waar mogelijk gecombineerd kunnen worden uitgevoerd. Om deze integraliteit te borgen, wordt het beheerplan jaarlijks geactualiseerd in juni. Het geactualiseerde beheerplan vormt de input voor de paragraaf kapitaalgoederen van de begroting. De projecten worden ook aangegeven op de projectenkaart in GeoWeb.

Begrippen onderhoud

Als het gaat over het beheer van de openbare ruimte, wordt er onderscheid gemaakt tussen het technische 'planmatig onderhoud' en het meer zichtbare 'dagelijks onderhoud'.

Planmatig onderhoud (groot onderhoud of vervangingen)

Om de kapitaalgoederen zoals wegen, groen en speelgelegenheden dusdanig te beheren zodat er geen kapitaalvernietiging optreedt, is het nodig om tijdig groot onderhoud te plegen of te vervangen. Denk hierbij aan het herbestraten van trottoirs, fietspaden, parkeerplaatsen, pleinen en rijwegen of het aanbrengen van een nieuwe asfaltdeklaag. Bij groen gaat het om het inboeten van doodgegane bomen/beplanting, het planmatig vervangen van bomen/beplanting of het omvormen naar een andere groentype zoals gras.

Groot onderhoud en vervangingen worden naar aanleiding van inspecties ingepland. Daarbij zoeken de verschillende beheerdisciplines (zoals verkeer, riolering, wegen, groen) onderling naar afstemming. Het zou immers zonde zijn als eerst de stoep wordt opgeknapt en een jaar later het aanliggende groenvak wordt omgeploegd. Werken kunnen dan bijvoorbeeld in de planning naar voren worden gehaald.

Daarnaast wordt afstemming gezocht met de ruimtelijke agenda. Groot onderhoud of vervangingen kunnen namelijk aanleiding zijn om de inrichting onder de loep te nemen. Gaan we één op één vervangen of zal een andere inrichting een grotere bijdrage leveren aan de kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte? Waar het mogelijk is wordt er dus zoveel mogelijk integraal gewerkt.

Dagelijks onderhoud

Bij dagelijks onderhoud gaat het om werkzaamheden met een relatief hoge frequentie die direct effect hebben op de kwaliteitsbeleving van de buitenruimte. Bijvoorbeeld het verwijderen van blad, onkruid weghalen, maaien, zwerfvuil verwijderen, stoeptegels recht leggen, etc. Dagelijks onderhoud wordt in de volksmond ook wel eens 'service-onderhoud' genoemd.

In de overzichten wordt per beheerdiscipline aangegeven wat er precies onder dagelijks- en planmatig onderhoud wordt verstaan.

Factsheet Algemeen

Dit overzicht bevat informatie die voor alle beheerdisciplines van belang kan zijn. Daarom worden deze gegevens niet telkens herhaald in ieder afzonderlijk factsheet.

Areaal	
Oppervlakte gemeente Albrandswaard	2.400 ha
Aantal inwoners (per 31 mei 2018)	25.259
Aantal woningen	10.286

Wettelijke bepalingen	Betekenis
Gemeentewet: Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)	Beheer en onderhoud van de openbare ruimte is een kostbare zaak. Om financiële risico's als gevolg van achterstallig onderhoud te voorkomen, is het nodig de beheerplannen actueel te houden. Om dit te borgen is in het BBV de verplichting opgenomen om de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen in de begroting en jaarrekening op te nemen. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen van de begroting en jaarrekening wordt verwezen naar de beheerplannen. Ook de provinciaal toezichthouder vraagt jaarlijks of de beheerplannen actueel zijn en of sprake is van achterstallig onderhoud.

Gemeentelijk beleid	Toelichting
Rekenkamer rapport beheer (beheernormen)	Bij de kwaliteitseisen wordt aangesloten bij de landelijke CROW normering. Binnen die normering worden beheerkwaliteiten afgesproken waaraan het beheer moet voldoen. In Albrandswaard wordt gewerkt met de volgende normen: <ul style="list-style-type: none"> • Winkelcentra: onderhoudsniveau A • Woonwijken: onderhoudsniveau B • Industrie/bedrijventerreinen: onderhoudsniveau C
Nota activabeleid	In deze nota zijn de uitgangspunten voor het financieel beleid met betrekking tot investeringen vastgelegd. In deze nota worden ook de verschillende financiële afschrijvingstermijnen genoemd.

Beheerders buitenruimte	
Gemeente Albrandswaard	Openbare ruimte in bebouwd gebied. Arealen zijn aangegeven in overzichten, afkomstig uit beheersystemen.
Waterschap Hollandse Delta	Wegen, bermen, openbare verlichting, water (incl. stuwen, bruggen, gemalen etc.) in buitengebied. Hoofdwatergangen in bebouwd gebied.
Woningbouwcorporaties	Verharding (o.a. achterpaden) en tuinen rondom verhuurde woningen.
Huiseigenaren	Achterpaden (m.u.v. enkele locaties)
Staatsbosbeheer i.o.v. Natuur- en recreatieschap IJsselmonde	Gebieden langs de Oude Maas
Rijkswaterstaat	A15, Oude Maas
Provincie	Groene Kruisweg
Antes (Delta)	Eigen terrein

Factsheet Wegen

Huidig areaal	Asfalt m ²	Elementen m ²	Halfverharding m ²	Totaal m ²
Rijbanen	119.286	356.488		475.774
Fietspaden	65.564	8751		74.315
Voetpaden	28.455	325.773	5.156	359.384
Parkeerplaatsen	5.517	142.026		147.543
Wijkontsluitingswegen	62.429	30.752		93.181
TOTAAL	281.251	863.790	5.156	1.150.197
Kolken 9.958 stuks				

Toekomstig areaal	Schatting m ²	Jaar van overdracht
Regenboog e.o. Portland	11.000	2019
Het Spui Rhoon	9.500	2020
Wijk Essendael Rhoon	19.750	2020
Totaal	40.250	

*Areaaluitbreidingen zijn niet verwerkt in de financiële overzichten.

Vervangingswaarde				
De vervangingswaarde van wegen is:	Asfalt	Elementen	Halfverharding	Totaal
Rijbanen	€ 6.835.088	€ 20.942.462		
Fietspaden	€ 3.868.276	€ 370.125		
Voetpaden	€ 1.320.007	€ 18.389.886	€ 215.060	
Parkeerplaatsen	€ 316.124	€ 8.074.178		
Wijk ontsluitingswegen	€ 4.307.601	€ 1.476.096		
Totaal	€ 16.647.096	€ 49.252.747		€ 66.114.903

Wettelijk kader	Betekenis voor wegbeheer
Wegenwet	De wegbeheerder (gemeente) moet zorgen dat het kapitaal dat in de wegen is geïnvesteerd in stand blijft door het tijdig plegen van onderhoud.
Wegenverkeerswet	De wegbeheerder treft maatregelen die de veiligheid van de weggebruiker en het functioneel gebruik van de wegen waarborgen. Het gaat om functioneel beheer, er zijn geen specifieke maatregelen voorgeschreven. Als wegbeheerder heeft de gemeente een zorgplicht. Deze zorgplicht richt zich op gemeentelijke wegen met inbegrip van de daarop aan of in bevindende kunstwerken en omvat het verzekeren van de veiligheid op de weg.
Burgerlijk wetboek	De wegbeheerder kan aansprakelijk worden gesteld voor schade die weggebruikers hebben opgelopen door onveilige situaties.
Natuurbeschermingswet	In de Natuurbeschermingswet staat dat de gemeente werkzaamheden in de buitenruimte moet (laten) uitvoeren volgens een vastgestelde gedragscode. Gemeente Albrandswaard sluit aan bij de gedragscode van de Unie van Waterschappen. In de gedragscode zijn geen voorkeursmaanden aangegeven voor de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden aan wegen. Het is wel van belang dat bij het uitvoeren van werkzaamheden de in de omgeving aanwezige broedende vogels en andere beschermde planten- en diersoorten niet worden verstoord.
Bouwstoffenbesluit	Wegbeheerders moeten teerhoudend asfalt saneren. Dit gebeurt tijdens groot onderhoud en rehabilitaties.

Richtlijnen en gemeentelijk beleid	Betekenis voor wegbeheer												
CROW-systematiek voor wegbeheer (publicatie 147)	<p>Deze systematiek voorziet in landelijk geaccepteerde en gehanteerde richtlijnen waaraan de kwaliteit van de verharding moet voldoen. Albrandswaard past deze systematiek toe bij het wegbeheer. In onderstaande tabel staan de bij de verschillende onderhoudsniveaus de relatie met het wegbeheer beschreven. In de praktijk wordt voor woongebieden niveau B aangehouden, voor centrumgebied niveau a en voor bedrijventerreinen niveau c.</p> <table border="1" data-bbox="685 951 1951 1273"> <thead> <tr> <th data-bbox="685 951 958 986">Onderhoudsniveau</th> <th data-bbox="960 951 1951 986">Relatie met wegbeheer</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="685 987 958 1023">A+</td> <td data-bbox="960 987 1951 1023">Er is geen schade, vervuiling, onkruid e.d. (zo goed als nieuw)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="685 1024 958 1059">A</td> <td data-bbox="960 1024 1951 1059">Er is slechts zeer geringe schade, onkruid of vervuiling</td> </tr> <tr> <td data-bbox="685 1061 958 1128">B</td> <td data-bbox="960 1061 1951 1128">Er is enige schade, onkruid of vervuiling. Het begint op te vallen. Er is klein onderhoud nodig om de beoogde restlevensduur te bereiken.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="685 1129 958 1197">C</td> <td data-bbox="960 1129 1951 1197">Er is aanzienlijke schade, de richtlijn is overschreden, groot onderhoud is binnen 2 jaar noodzakelijk, er is veel onkruid of vervuiling.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="685 1198 958 1265">D</td> <td data-bbox="960 1198 1951 1265">De richtlijn is meer dan één klasse overschreden. Er zijn direct maatregelen nodig. Er is sprake van een achterstallige onderhoud situatie</td> </tr> </tbody> </table>	Onderhoudsniveau	Relatie met wegbeheer	A+	Er is geen schade, vervuiling, onkruid e.d. (zo goed als nieuw)	A	Er is slechts zeer geringe schade, onkruid of vervuiling	B	Er is enige schade, onkruid of vervuiling. Het begint op te vallen. Er is klein onderhoud nodig om de beoogde restlevensduur te bereiken.	C	Er is aanzienlijke schade, de richtlijn is overschreden, groot onderhoud is binnen 2 jaar noodzakelijk, er is veel onkruid of vervuiling.	D	De richtlijn is meer dan één klasse overschreden. Er zijn direct maatregelen nodig. Er is sprake van een achterstallige onderhoud situatie
Onderhoudsniveau	Relatie met wegbeheer												
A+	Er is geen schade, vervuiling, onkruid e.d. (zo goed als nieuw)												
A	Er is slechts zeer geringe schade, onkruid of vervuiling												
B	Er is enige schade, onkruid of vervuiling. Het begint op te vallen. Er is klein onderhoud nodig om de beoogde restlevensduur te bereiken.												
C	Er is aanzienlijke schade, de richtlijn is overschreden, groot onderhoud is binnen 2 jaar noodzakelijk, er is veel onkruid of vervuiling.												
D	De richtlijn is meer dan één klasse overschreden. Er zijn direct maatregelen nodig. Er is sprake van een achterstallige onderhoud situatie												
Albrandswaardse dijken 'visie op beheer' (2018)	De Albrandswaardse dijken 'visie op beheer' beoogt de ruimtelijke kwaliteit van de dijken te behouden en waar mogelijk te versterken. Dit wordt gedaan door karakteristieken en kwaliteiten van de verschillende dijken in kaart te brengen. De verschillende onderdelen binnen de openbare ruimte zoals, openbaar groen, bomen, verhardingen en openbare verlichting												

	worden hierbij in samenhang bekeken. De visie biedt een kader om te kunnen sturen en toetsen bij toekomstige beheeropgaven. Daarbij geeft de visie richting aan toekomstige ontwikkelingen en wordt de samenhang en de inrichting van de dijken versterkt.
Actieplan EU richtlijn omgevingslawaaier Actieplan geluid (2016)	De EU-richtlijn Omgevingslawaaier verplicht gemeenten om een Actieplan Geluid op te stellen. Het Actieplan moet gaan over 'prioritaire problemen'. Daarvan is sprake als een 'relevante grenswaarde', ook wel plandrempel genoemd, wordt overschreden. Hieraan worden de maatregelen gekoppeld om de overschrijding weg te nemen. Het Actieplan Geluid beschrijft de maatregelen die de gemeente kan treffen om de geluidsoverlast voor de inwoners terug te brengen. Binnen het Actieplan Geluid zijn o.a. voorstellen gedaan voor het vervangen van klinkers door asfalt en door verlaging van de maximum snelheid op bepaalde wegen. Momenteel wordt het Actieplan Geluid herzien en worden nieuwe maatregelen opgesteld, mogelijk toepassing van geluid reducerend asfalt. Geluid reducerend asfalt gaat minder lang mee en is daarom duurder. Een goede afweging van belangen zal altijd moeten plaatsvinden.
Herverdeling wegen en bijdrage onderhoud waterschap voor wegen buiten de bebouwde kom.	Er zijn vier instanties die wettelijk het wegbeheer binnen Nederland uit mogen voeren. Het Rijk, Provincie, de waterschappen en gemeenten. In 1997 is er bij de herverdeling wegen afspraken gemaakt over wie wat onderhoud. Het Waterschap Hollandse Delta onderhoudt voor de gemeente Albrandswaard globaal alle wegen buiten de bebouwde kom. Hiervoor wordt jaarlijks een bijdrage gedaan vanuit dagelijks beheer wegen.
Algemene verordening ondergrondse infrastructuur (AVOI)	Binnen de gemeente Albrandswaard verlenen burgemeester en wethouders instemming voor werkzaamheden in verband met de aanleg, instandhouding en opruiming van ondergrondse infrastructuur (kabels en/of leidingen), conform de Algemene verordening ondergrondse infrastructuur (AVOI). Als beheerder van de openbare ruimte voert de gemeente de regie en coördinatie bij de aanleg van kabels en/of leidingen van netbeheerders. De coördinatie heeft als doel zorg te dragen voor de veiligheid, de beperking van overlast, het bevorderen van het voorkomen van schade en het borgen van de kwaliteit van de openbare ruimte. Voor een goede uitoefening van deze taken hebben burgemeester en wethouders nadere regels vastgelegd in het Handboek kabels en leidingen Albrandswaard. De netbeheerder draagt kosten voor herstel en degeneratie- en beheerkosten. Voor de tarieven en onderhoudstermijn gelden separate afspraken. De degeneratiekosten worden op planmatig onderhoud gestort.
Rijweghoogten i.r.t. aanleghoogten en vloerpeilen	Bij een wegconstructie wordt per situatie bekeken of de rijweg wordt teruggebracht op aanleghoogte of niet.

Landelijke en lokale ontwikkelingen	Hoe wordt er op ingespeeld?
Bestuurlijke verkenning waterschapswegen (2018)	Het Waterschap heeft diverse wegen in beheer, bijvoorbeeld op de dijken. Het Ministerie van I&M heeft laten onderzoeken hoe de belemmeringen bij de overdracht van waterschapswegen naar gemeenten kunnen worden weggenomen. De conclusie is dat dit maatwerk is per gemeente. Totaal gaat het in Albrandswaard om 3 km gebiedsontsluitingswegen (80 km/u), 28 km erftoegangswegen (60 km/u) en 21 km vrijliggend fietspad. Inclusief verlichting en berm.
Bergen van hemelwater in de wegfundering.	Bij rehabilitaties wordt overwogen of het zinvol is om een waterbergende fundering toe te passen. Klimaat adaptief ontwerpen is het uitgangspunt.
Duurzaamheid	Daar waar de materialen nog van goede kwaliteit zijn, wordt hergebruik van straatstenen overwogen.
Niet-chemische onkruidbestrijding op	Vanuit de Rijksoverheid is vanaf 2017 niet meer toegestaan om onkruid op verharding chemisch te bestrijden. Er wordt voor

verharding	deze werkzaamheden periodiek een aanbesteding gehouden waarin is voorgeschreven dat het onkruid op verharding uitsluitend middels een thermische en of mechanische methode mag worden uitgevoerd. Binnen de branche zijn diverse innovatieve ontwikkelingen gaande met betrekking op de efficiëntie en effectiviteit van thermische onkruidbestrijding.
------------	---

Aanpak	
<p>Dagelijks onderhoud (in goede staat <i>houden, heel en veilig</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kleine reparaties aan het straatwerk, tot 100 m² - Onderhoud halfverhardingen - Onkruidbestrijding, zwerfafval verwijderen en straatvegen - Straatkolken reinigen 	<p>Planmatig onderhoud (in goede staat <i>brengen</i>)</p> <p>Werkzaamheden aan de verharding vanaf 100 m² vallen binnen het planmatig onderhoud. Er wordt onderscheid gemaakt tussen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Groot onderhoud: opnieuw bestraten van verharding met oud materiaal of het vervangen of repareren van een asfalt deklaag. Betonnen elementen zijn meestal na 40 jaar versleten. - Rehabilitaties: vernieuwen van de verharding, vaak inclusief fundering. Dit zijn investeringen.
<p>Redenen</p> <p>Kleine reparaties aan het straatwerk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beoordeling twee-jaarlijkse globale inspectie • Klachtenmeldingen bewoners • Wijkshouw (bewoners met beheerder) • Constateringen van de eigen dienst (alle medewerkers) <p>Onderhoud halfverhardingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klachtenmeldingen bewoners • Wijkshouw (bewoners met beheerder) • Constateringen van de eigen dienst (alle medewerkers) <p>Onkruidbestrijding, straatvegen en zwerfafval verwijderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op beeldkwaliteit houden <p>Straatkolken reinigen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De straatkolken worden jaarlijks schoongemaakt na het bladseizoen. Op plaatsen waar het nodig is worden de kolken 2x per jaar gereinigd. • Tussendoor n.a.v. klachten 	<p>Redenen</p> <p>Planmatig onderhoud wordt uitgevoerd naar aanleiding van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beoordeling resultaten globale inspectie van de elementen verhardingen. Deze inspectie wordt om de twee jaar uitgevoerd. Ieder jaar wordt 50% van de gemeente geïnspecteerd. • Beoordeling resultaten globale inspectie van asfalt verhardingen. Alle rijwegen worden jaarlijks met de inspectie meegenomen. • Kwalitatieve beoordeling door de beheerder ten aanzien van beeldkwaliteit • Grootschalige werkzaamheden uitgevoerd door mede beheerders. Riolering is vaak leidend. • Binnen stedelijke ontwikkelingen met herinrichting tot gevolg. • Het onderhoudsprogramma wordt samengesteld op basis van weginspecties, aanvullende technische onderzoeken, levensduur, beeldkwaliteit, binnenstedelijke ontwikkelingen en hoeveelheden uit het beheersysteem.
<p>Uitvoering</p> <p>Kleine reparaties aan het straatwerk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herbestraten tot 4 m² wordt door de eigen dienst (wijkploeg) uitgevoerd. Het asfalteringswerk beperkt zich tot het veilig stellen van de rijweg voor gebruik. 	<p>Uitvoering</p> <p>Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd via de OMOP-GO (Overeenkomst Met Open Posten- Groot Onderhoud). Her bestraten wordt voorbereid door de wegbeheerder.</p>

<p>Dit betreft het vullen van kleine gaatjes en beschadigingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Het her bestraten van 4 m² tot 100 m² wordt uitgevoerd door de aannemer. Er wordt periodiek een aanbesteding gehouden voor deze werkzaamheden via een zogenaamd open posten bestek (OMOP-KO). De toezichthouder stuurt de aannemer aan en controleert de werkzaamheden. <p>Onkruidbestrijding (ook op halfverharding) en straatvegen en zwerfvuil:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wordt door de aannemer uitgevoerd. Alle verharding wordt op beeldkwaliteit onderhouden. Ter controle/bewaking wordt maandelijks digitaal geschouwd (kwaliteitsmeting) of de aannemer aan zijn verplichtingen heeft voldaan. De zwerfvuilbeheersing wordt door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt uit het team van MensenWerk (afdeling Wijkbeheer) uitgevoerd. <p>Straatkolken reinigen:</p> <ul style="list-style-type: none"> De straatkolken worden jaarlijks 1x schoon gemaakt, straatkolken met een hoge vervuilingsgraad worden 2 x schoon gemaakt. De werkzaamheden voor het schoonmaken worden periodiek aanbesteed en uitgevoerd door een externe aannemer. De gemeente voert controle uit op de werkzaamheden. <p>Dagelijks onderhoud halfverharding:</p> <ul style="list-style-type: none"> De wijkploegen vullen gaatjes als deze gevaarlijk zijn. 	<p>Indien andere disciplines werkzaamheden moeten uitvoeren binnen dezelfde locatie kunnen deze integraal worden aanbesteed en uitgevoerd. In dit geval zal er een projectleider en toezichthouder op de werkzaamheden aangesteld worden. De wegbeheerder is dan opdrachtgever.</p> <p>Half verhardingen worden in opdracht van wijkbeheer onderhouden en opgeknapt.</p>
--	--

Meerjarenplanning investeringen wegen				
2019	2020	2021	2022	2023
De Kastanje	De Warnaar	Sering	Vuurdoorn	Vlier/Sleedoorn
De Eik	De Meeting	Jasmijn	Ribes	Duindoorn/Gaspeldoorn
De Beuk	De Heuvel	Rozenhof/ Magnolia	Meidoorn	Conifeer/Varen
De kastanje	De Terp	Primulahof/ Goudenregen	Brem	Liguster
	Sportlaan	Prunus		Sneeuwbal
		Perelaer		Hortensia

**Meerjarenplanning onder voorbehoud.*

Financiën

Baten en lasten	Baten en lasten	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2019	2020	2021	2022	2023
621001 - Dagelijks onderhoud wegen								
Lasten		343001	Aanschaf gereedschappen en (verbruiks)materialen	10.100	10.100	10.100	10.100	10.100
		343103	Onderhoud schoonmaak en reinigingskosten	33.600	33.600	33.600	33.600	33.600
		343140	Onderhoud verhardingen	216.600	216.600	216.600	216.600	216.600
		343141	Onderhoud herbestratingen	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
		343215	Schade aan gemeente- / BAR -eigendommen	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Totaal van de : Lasten				315.300	315.300	315.300	315.300	315.300
Baten		423015	Schadevergoeding van veroorzaker / verzekeraar	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Totaal van de : Baten				-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Totaal FCL : 621001				295.300	295.300	295.300	295.300	295.300

*ECL 343103 is voor het reinigen van de kolken.

**ECL343141 is bedoeld voor het herstellen van straatwerk als gevolg van graafwerkzaamheden door nutsbedrijven. De nutsbedrijven betalen hiervoor degeneratiekosten aan de gemeente. (zie baten bij planmatig onderhoud).

Baten en lasten	Baten en lasten	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2019	2020	2021	2022	2023
621015 - Straatreiniging								
Lasten		343103	Onderhoud schoonmaak en reinigingskosten	36.100	36.600	37.100	37.100	37.100
		343140	Onderhoud verhardingen	111.550	112.950	114.400	114.400	114.400
		343143	Onderhoud onkruidbestrijding verhardingen	111.550	112.950	114.400	114.400	114.400
Totaal van de : Lasten				259.200	262.500	265.900	265.900	265.900
Totaal FCL : 621015				259.200	262.500	265.900	265.900	265.900

Baten en lasten	Baten en lasten	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2019	2020	2021	2022	2023
621000 - Planmatig onderhoud wegen								
Lasten		230000	Afschrijvingslasten	700.700	729.400	772.700	783.700	786.800
		343140	Onderhoud verhardingen	348.800	354.000	359.200	359.200	359.200
		343141	Onderhoud herbestratingen	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
		343402	Onderzoeks en inspectiekosten	14.300	14.300	14.300	14.300	14.300
		422203	Bijdragen aan waterschappen	137.200	137.200	137.200	137.200	137.200
		610000	Rentetoerekening vanuit Activa	200.000	201.700	205.100	207.800	198.600
		900623	Budget regisseur, niet op boeken (BBV 3.8)	26.000	26.000	26.000	26.000	26.000
Totaal van de : Lasten				1.462.000	1.497.600	1.549.500	1.563.200	1.557.100
Baten		340520	Inkomsten degeneratie Wegen	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
Totaal van de : Baten				-70.000	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
Totaal FCL : 621000				1.392.000	1.427.600	1.479.500	1.493.200	1.487.100

*ECL 343141 is bedoeld voor het herstellen van straatwerk als gevolg van graafwerkzaamheden door nutsbedrijven. De nutsbedrijven betalen hiervoor degeneratiekosten aan de gemeente. (zie baten).

Investing met een maatschappelijk nut	Programma	2019	2020	2021	2022
Reconstructies verhardingen	Buitenruimte	877.000	877.000	877.000	877.000

Factsheet Civiele kunstwerken

Huidig areaal	Aantal
Vaste bruggen	86
Trappen	6
Geluidschermen Groene Kruisweg	3 stukken, 1124 m
(Vis)vlonders	2
Visplaats	2

Toekomstig areaal	Aantal	Jaar van overdracht
Vlonder(s) Essendael	1	2019
Bruggetjes Essendael	1	2019
Brug park Rhooon	1	2019

**Areaaluitbreidingen zijn niet verwerkt in de financiële overzichten.*

Vervangingswaarde
De vervangingswaarde van de civiele kunstwerken is € 7.681.750.

Wettelijk kader	Betekenis voor beheer civiele kunstwerken
Wegenwet	De wegbeheerder (gemeente) moet zorgen dat het kapitaal dat in de wegen is geïnvesteerd in stand blijft door het tijdig plegen van onderhoud. Hiertoe behoren ook de zogenaamde civiele kunstwerken, zoals viaducten, bruggen, tunnels en duikers.
Wegenverkeerswet	De wegbeheerder treft maatregelen die de veiligheid van de weggebruiker en het functioneel gebruik van de wegen waarborgen. Het gaat om functioneel beheer, er zijn geen specifieke maatregelen voorgeschreven. Als wegbeheerder heeft de gemeente een zorgplicht. Deze zorgplicht richt zich op gemeentelijke wegen met inbegrip van de daarop aan of in bevindende kunstwerken en omvat: het verzekeren van de veiligheid op de weg. Minimale eisen wegen verkeerwet: alle kunstwerken waar gemotoriseerd verkeer overheen kan, moeten volgens de Wegenverkeerswet 1994 een draagkracht hebben voor verkeer tot en met 3,50 meter breed, 27 meter lang, 4,15 meter hoog, honderd ton totaalgewicht en twaalf ton aslast. Bij bruggen dammen en duikers die hier niet aan voldoen, wordt een aslast beperking ingevoerd.
Burgerlijk wetboek	De wegbeheerder kan aansprakelijk worden gesteld voor schade die weggebruikers hebben opgelopen door onveilige situaties.
Natuurbeschermingswet	In de Natuurbeschermingswet staat dat de gemeente werkzaamheden in de buitenruimte moet (laten) uitvoeren volgens een vastgestelde gedragscode. Gemeente Albrandswaard sluit aan bij de gedragscode van de Unie van Waterschappen. In de gedragscode zijn voorkeursmaanden aangegeven voor de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden aan wegen. Het is van belang dat bij het uitvoeren van werkzaamheden de in de omgeving aanwezige broedende vogels en andere beschermde planten- en diersoorten niet worden verstoord.
Wet geluidshinder	De geluidwerende constructies moeten voldoen aan gemeentelijk vastgesteld beleid. De geluidsbelasting wordt periodiek getoetst. Als aanpassingen noodzakelijk zijn wordt hiervoor budget aangevraagd.

Landelijke en lokale ontwikkelingen	Hoe wordt er op ingespeeld?
Duurzaamheid	Voor bruggen wordt standaard FSC hout gebruikt en worden de ontwikkelingen op gebied van kunststof en composieten brucelementen gevolgd.

Aanpak	
Dagelijks en planmatig onderhoud Het vervangen van verrotte planken, schilderwerk en aanbrengen nieuwe dek/slijtlagen.	Vervangingen (investeringen) Het vervangen van complete kunstwerken.
Redenen Onderhoud wordt uitgevoerd naar aanleiding van: <ul style="list-style-type: none"> • Globale visuele inspectie (elke 3 jaar). In 2018 uitgevoerd. • Jaarlijkse schouw • Beoordeling inspectieresultaten • Klachtenmeldingen • Wijkschouw 	Redenen Vervanging wordt uitgevoerd naar aanleiding van: <ul style="list-style-type: none"> • Globale visuele inspectie (elke 3 jaar). In 2018 uitgevoerd. • Beoordeling inspectieresultaten • Eventueel aanvullend onderzoek.
Uitvoering Jaarlijkse schouw wordt uitgevoerd door de eigen dienst. De globale visuele inspectie wordt driejaarlijks uitgevoerd door een externe partij. Onderhoudswerkzaamheden en noodreparaties worden door een externe partij uitgevoerd.	Uitvoering De globale visuele inspectie en eventuele aanvullende onderzoeken worden uitgevoerd door een externe partij. Onderhoudswerkzaamheden worden door een externe partij uitgevoerd.

Meerjarenplanning onderhoud en vervangingen				
2019	2020	2021	2022	2023
Vervangen brug Schubertstraat-Telemanstraat wijk Huyters € 12.500, -	Vervangen moerasbrug park Valckensteijn € 40.000, -	Vervangen brug Landjonker 82 € 35.000, -	Vervangen visvlonder Onyxlaan-Zonnestein € 20.000, -	Vervangen visvlonder Barnsteenhof € 20.000, -
	Vervangen brug Landweg-Klaverruiter € 25.000, -	Vervangen brug Kamperfoelie 65-67 € 18.500, -	Vervangen visvlonder Tijgeroog € 20.000, -	Vervangen visvlonder Bouwlust € 40.000, -
			Vervangen visvlonder Maansteen € 20.000, -	

Reinigen	Reinigen	Reinigen	Reinigen	Reinigen
Schilderen/conserveren	Schilderen/conserveren	Schilderen/conserveren	Schilderen/conserveren	Schilderen/conserveren
Oppervlakte behandeling div. bruggen	Oppervlakte behandeling div. bruggen	Oppervlakte behandeling div. bruggen	Oppervlakte behandeling div. bruggen	Oppervlakte behandeling div. bruggen
Vervangen rotte elementen	Vervangen rotte elementen	Vervangen rotte elementen	Vervangen rotte elementen	Vervangen rotte elementen

Financiën

Baten en lasten	Baten en lasten	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2019	2020	2021	2022	2023
621025 - Civiele Kunstwerken								
Lasten		34 3100	Onderhoudskosten	108.900	110.400	111.900	111.900	111.900
Totaal van de : Lasten				108.900	110.400	111.900	111.900	111.900
Totaal FCL : 621025				108.900	110.400	111.900	111.900	111.900

Investering met een maatschappelijk nut	Programma	2019	2020	2021	2022
Bruggen	Buitenruimte	30.500	61.400	61.400	61.400

Factsheet Groen

Huidig areaal	Aantal (m ²)
Natuurlijke beplanting (bosplantsoen, etc.)	119.765
Cultuurlijke beplanting (heesters, rozen, etc.)	120.251
Haag	25.404
Gras	1.450.399

Wettelijk kader	Betekenis voor groenbeheer
Natuurbeschermingswet	Bij het uitvoeren van werkzaamheden mag geen schade worden toegebracht aan beschermde planten en dieren. In de gedragscode staan voorkeursmaanden aangegeven voor bepaalde werkzaamheden. Er kan worden aangehaakt bij de gedragscode van de Unie van Waterschappen, omdat deze is vastgesteld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Richtlijnen en gemeentelijk beleid	Betekenis voor groenbeheer
Albrandswaardse dijken 'visie op beheer' (2018)	De Albrandswaardse dijken 'visie op beheer' beoogt de ruimtelijke kwaliteit van de dijken te behouden en waar mogelijk te versterken. Dit wordt gedaan door karakteristieken en kwaliteiten van de verschillende dijken in kaart te brengen. De verschillende onderdelen binnen de openbare ruimte zoals, openbaar groen, bomen, verhardingen en openbare verlichting worden hierbij in samenhang bekeken. De visie biedt een kader om te kunnen sturen en toetsen bij toekomstige beheeropgaven. Daarbij geeft de visie richting aan toekomstige ontwikkelingen en wordt de samenhang en de inrichting van de dijken versterkt.
Groenbeleidsplan gemeente Albrandswaard (2009)	Het groenbeleidsplan is de leidraad voor het dagelijks en planmatig groenbeheer in Albrandswaard.
Beeldkwaliteit	Binnen het onderdeel schoon houden van de openbare ruimte worden de dorpscentra (winkelgebieden) op kwaliteitsniveau A (schoon) gehouden en voor het overige deel van de openbare ruimte kwaliteitsniveau B (matig schoon).
Gebruik chemische bestrijdingsmiddelen	Uit oogpunt van duurzaamheid worden er geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruikt in het groenbeheer.
Zelfbeheer/bewonersparticipatie	Er wordt meegewerkt aan initiatieven van bewoners voor zelfbeheer van openbaar groen.

Nota Ruimte (2004)	Het kabinet heeft in de Nota Ruimte aangegeven dat gemeenten, bij ruimtelijke plannen, de balans tussen bebouwing en groen/blauw integraal moet meenemen. In de praktijk blijkt 75 m ² openbaar groen per woning een goed richtgetal te zijn.
Structuurvisie (2004)	Geeft op hoofdlijnen de ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Albrandswaard weer. Het beleid is gericht op het behouden en versterken van de dorps karakteristieke kwaliteit waarbij een groene omlijsting in de polders en het groen in de kernen een belangrijke rol speelt.

Aanpak onderhoud	
Dagelijks onderhoud Werkzaamheden die routinematig één of meerdere keren per jaar worden uitgevoerd (schoffelen, snoeien, maaien, etc.)	Planmatig onderhoud Werkzaamheden die gericht zijn op het in stand houden van de groenvoorziening (plantvakken volledig houden, vervangen van beplanting en omvormingen).
Redenen Dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd naar aanleiding van: <ul style="list-style-type: none"> • Vastgestelde kwaliteitsniveaus • Constateringen (wijkshouw, klachten/meldingen, eigen dienst) 	Redenen Planmatig onderhoud wordt uitgevoerd naar aanleiding van: <ul style="list-style-type: none"> • Ruimtelijke ontwikkelingen/herinrichtingen • Planmatig onderhoud aan verharding (combineren met vervanging groen) • Verkeerskundige aanpassingen • Constateringen (wijkshouw, klachten/meldingen, eigen dienst)
Uitvoering Het 'bulkwerk' van het dagelijks groenonderhoud aan beplanting, gras en bomen is aanbesteed middels onderhoudsbestekken en wordt uitgevoerd door groenaanemers. De eigen dienst voert het dagelijks onderhoud aan de kwalitatief hoogwaardige groenelementen (bloembakken, rotondes en vormbomen).	Uitvoering Het planmatig onderhoud wordt uitgevoerd door een groenaannemer op basis van een overeenkomst met open posten (omop).

Meerjarenplanning planmatig onderhoud groen				
2019	2020	2021	2022	2023
Groenrenovaties:	Groenrenovaties:	Groenrenovaties:	Groenrenovaties:	Groenrenovaties:
Park Rhoon	ntb	ntb	ntb	ntb
Eik, Beuk, Kastanje, Esdoorn				
Kleinschalige aanpassingen	Kleinschalige aanpassingen	Kleinschalige aanpassingen	Kleinschalige aanpassingen	Kleinschalige aanpassingen

**Definitieve planning wordt jaarlijks uitgewerkt.*

Financiën

Baten en lasten	Baten en lasten	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2019	2020	2021	2022	2023
656005 - Openbaar groen dagelijks								
Lasten		343160	Onderhoud buitenruimten incl. groen	502.500	509.000	515.700	515.700	515.700
Totaal van de : Lasten				502.500	509.000	515.700	515.700	515.700
Totaal FCL : 656005				502.500	509.000	515.700	515.700	515.700

Baten en lasten	Baten en lasten	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2019	2020	2021	2022	2023
656000 - Openbaar groen planmatig								
Lasten		230000	Afschrijvingslasten	12.200	12.200	12.200	1.500	1.500
		341000	Belastingen	100	100	100	100	100
		343100	Onderhoudskosten	157.000	162.700	168.500	168.500	168.500
		343200	Verzekeringen	200	200	200	200	200
		343520	Waterverbruik	600	600	600	600	600
		343599	Overige algemene kosten	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
		610000	Rentetoerekening vanuit Activa	700	500	300	100	100
Totaal van de : Lasten				172.300	177.800	183.400	172.500	172.500
Totaal FCL : 656000				172.300	177.800	183.400	172.500	172.500

Factsheet Bomen

Huidig areaal	Aantal (st)
Totaal	13.723

Vervangingswaarde
De vervangingswaarde van alle bomen is € 14.000.000
De monetaire waarde van bomen is echter hoger dan de berekende vervangingswaarde. Bij het bepalen van de monetaire waarde volgens het Rekenmodel Boomwaarde (NVTB 2013) wordt immers berekend welke theoretische kosten gemaakt moeten worden om de betreffende boom op dezelfde locatie te vervangen door een gelijkwaardig exemplaar. Hierbij wordt uitgegaan van het (her)planten van een boom, plus de kosten voor beheer en onderhoud tot de betreffende boom in vergelijkbare mate de functie vervult van de bestaande boom. Het is echter ondoenlijk om met behulp van dit Rekenmodel de monetaire waarde van het totale Albrandswaardse bomenbestand uit te rekenen. Iedere boom is immers uniek en heeft daarmee theoretisch een andere monetaire waarde.

Wettelijk kader	Betekenis voor beheer bomen
Natuurbeschermingswet	Artikel 3.1 en Artikel 4.3 deze zijn het meest van toepassing op het beheer van bomen. Bij het uitvoeren van werkzaamheden mag geen schade worden toegebracht aan beschermde planten en dieren. In de gedragscode staan voorkeursmaanden aangegeven voor bepaalde werkzaamheden. Er wordt aangehaakt bij de gedragscode van de Unie van Waterschappen, omdat deze is vastgesteld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
Burgerlijk Wetboek	Op grond van artikel 6:162 BW en jurisprudentie blijkt dat de boomeigenaar zelf in beginsel aansprakelijk is voor schade veroorzaakt door zijn boom als er aantoonbaar onvoldoende onderhoud en controle aan de boom is uitgevoerd. De gemeente heeft dus een zorgplicht ten aanzien van haar bomen, inhoudende regulier onderhoud en controle op zichtbare gebreken aan bomen.

Richtlijnen en gemeentelijk beleid	Betekenis voor beheer bomen
Boomvervangings- en structuurplan 2017-2027	De hoofddoelstelling van dit bomenvervangings- en structuurplan is het in stand houden en ontwikkelen van een duurzaam en veilig bomenbestand, waardoor een waardevolle en karakteristieke bomenstructuur in Albrandswaard gewaarborgd is.
Handboek bomen 2018	In 2016 is het strategisch boombeheer geïmplementeerd. Dit is een beheerprogramma waarin alle aspecten van boombeheer aan de orde komen. Het gaat hier met name om boomveiligheid en vitaliteit. Bomen wordt niet gesnoeid op beeldkwaliteit.
Albrandswaardse dijken 'visie op beheer' (2018)	De Albrandswaardse dijken 'Visie op beheer' beoogt de ruimtelijke kwaliteit van de dijken te behouden en waar mogelijk te versterken. Dit wordt gedaan door karakteristieke en kwaliteiten van de verschillende dijken in kaart te brengen. De verschillende onderdelen binnen de openbare ruimte zoals, openbaar groen, bomen, verhardingen en openbare verlichting worden hierbij in samenhang bekeken. De visie biedt een kader om te kunnen sturen en toetsen bij toekomstige beheeropgaven. Daarbij geeft de visie richting aan toekomstige ontwikkelingen en wordt de samenhang en de inrichting van de dijken versterkt.
Gebruik chemische bestrijdingsmiddelen	Uit oogpunt van duurzaamheid worden er geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruikt in het bomenbeheer.
Bomenstructuur plan gemeente Albrandswaard (2007)	Doelstelling is het in stand houden en ontwikkelen van een duurzaam en veilig bomenbestand.
Beleidsregels waardevolle houtopstanden gemeente Albrandswaard	Beleid ter bescherming van zowel de publieke als private houtopstanden.
Nota Ruimte (2004)	Het kabinet heeft in de Nota Ruimte aangegeven dat gemeenten, bij ruimtelijke plannen, de balans tussen bebouwing en groen/blauw integraal moet meenemen. In de praktijk blijkt 75 m ² openbaar groen per woning een goed richtgetal te zijn.
Structuurvisie (2004)	Geeft op hoofdlijnen de ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Albrandswaard weer. Het beleid is gericht op het behouden en versterken van de dorps karakteristieke kwaliteit waarbij een groene omlijsting in de polders en het groen in de kernen een belangrijke rol speelt.

Landelijke en lokale ontwikkelingen	Hoe wordt er op ingespeeld?
Ziekten en plagen: kastanjabloedingsziekte, essentaksterfte, massaria, roetschorsziekte	<ul style="list-style-type: none"> -Kastanjabloedingsziekte: mits ze geen gevaar vormen voor de omgeving worden monumentale kastanjes zo lang mogelijk gehandhaafd (en wordt gekeken naar methoden van ziektebestrijding). Bij uitval van minimaal 30% van het kastanjabestand in één laan of straat wordt besloten alle zieke kastanjes te vervangen. -Essentaksterfte: monitoringstraject gestart in 2014. De resultaten tot geven gelukkig geen aanleiding tot directe acties, waarschijnlijk komt dit omdat onze Essen niet in bospercelen staan. Wel zien we in ons Essenbestand aantastingen. -Massaria: incidentele controle bij individuele bomen. Een planmatige aanpak is niet nodig. -Roetschors ziekte is een aantasting in esdoorns. Deze bomen kunnen een gevaar voor de gezondheid zijn en dienen direct verwijderd te worden.
Verschraling bomendiversiteit	Gevarieerdere bomen, struiken en vaste planten aanplanten. Dit betekent niet dat in één keer de beplanting vervangen gaat worden. De aanplant van het gevarieerde assortiment zal plaats vinden bij reconstructies, omvormingen van het groen en bij het vervangen van bomen.

Boven- en ondergrondse ruimte	Nieuwe inrichting van woonstraten integraal ontwerpen. Dit betekent dat de positie van bomen, openbare verlichting, parkeervakken, drempels en de waterafvoer (kolken) gelijktijdig en in onderlinge samenhang bepaald worden. Hiermee kunnen structureel goede voorwaarden worden gecreëerd voor een duurzaam bomenbestand.
Verkeerde boomsoort keuze	Om deze problemen in de toekomst te voorkomen letten we op de volgende kenmerken bij nieuwe aanplant: grootte en breedte van de boom, standplaats, kruinvorm, takvrije stamlengte, kroondichtheid, windgevoeligheid, strooizoutgevoeligheid, ziektegevoeligheid, fruit- of bloeivorm.

Aanpak onderhoud

<p style="text-align: center;">Aanpak onderhoud</p>	
<p>Dagelijks onderhoud Snoeien en het oplossen van meldingen openbare ruimte.</p>	<p>Planmatig onderhoud Werkzaamheden die gericht zijn op het in stand houden van een vitaal bomenbestand. (Boomvervangingen).</p>
<p>Redenen Dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd naar aanleiding van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Boomveiligheidsonderzoeken (BVO's) • Vastgestelde kwaliteitsniveaus • Constateringen (wijkschouw, klachten/meldingen, eigen dienst) 	<p>Redenen Vervangingen worden uitgevoerd naar aanleiding van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruimtelijke ontwikkelingen/herinrichtingen • Planmatig onderhoud aan verharding (combineren met vervanging bomen) • Verkeerskundige aanpassingen • Boomveiligheidsonderzoeken (BVO's). Takbreuk bij bomen met een slechte kwaliteit willen we voorkomen (gevaarlijk). Wortelopdruk in verharding geeft aan dat de ondergrondse groeiomstandigheden niet goed zijn. Dit heeft op termijn gevolgen voor de boomconditie en veroorzaakt bovendien struikelgevaar. • Constateringen (wijkschouw, klachten/meldingen, eigen dienst) • Leeftijd van het bomenbestand (Een boom in stedelijk gebied wordt maximaal ong. 40 jaar).
<p>Uitvoering Het snoeien van de bomen wordt uitgevoerd door de eigen bomenploeg van de BAR-organisatie en deels separaat ingekocht.</p>	<p>Uitvoering Planmatig onderhoud wordt uitgevoerd door een groenaannemer op basis van een overeenkomst met open posten (omop). Looptijd bestek is maximaal 4 jaar vanaf september 2017.</p>

Meerjarenplanning vervanging bomen

STRAAT	BOOMSOORT	AANTAL	REDEN
2019			
Duivenvoorde	Esdoorn	2	Veroudering, slechte conditie (ETS)

Landvoogd/Herault	Esdoorn	6	Teruglopend, slechte conditie
Topaaslaan	Kastanje	5	Bloedingsziekte
F. van der Poest Clementlaan	Liquidambar 8x		Te dicht op elkaar, teruglopend in vitaliteit
Heuvelsteijn	Kastanje	20	Bloedingsziekte
G.J. Rooimanspad	Wilg	18	Veroudering, slechte conditie
Binnenbaan	Esdoorn	6	Veroudering, teruglopend in vitaliteit
Vlier	Es	7	Afstervend
De Warnaar	Peer	13	Bomen einde levensduur
Kwartslaan	Watercipres	7	Te groot voor locatie
		84	
2020			
Bachlaan	Esdoorn	28	Veroudering, teruglopend in vitaliteit
Biezenlaan	Watercipres	22	Worden te groot voor locatie (verkeerde boomsoort keuze)
Van Gogh Allee	Prunus	12	Bomen lopen in gezondheid terug
		50	
2021			
Beatrixlaan	Esdoorn	11	Bomen in slechte conditie
Saffierlaan	Watercipres	22	Worden te groot voor locatie (verkeerde boomsoort keuze)
Pieter de Raedtstraat	Es	2	Teruglopend, slechte conditie (ETS)
		33	
2022			
Wilgenhoven	Watercipres	12	Worden te groot voor locatie (verkeerde boomsoort keuze)
Albrandswaardseweg	Es	61	Bomen in slechte conditie
		73	
2023			
Lange Zantelweg/Akkerstraat	Es	20	Teruglopend, slechte conditie (ETS)
Heuvelsteijn	Eik	40	Teruglopend in vitaliteit
		60	

Financiën

Baten en lasten	Baten en lasten	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2019	2020	2021	2022	2023
656001 - Planmatig onderhoud bomen								
Lasten		343100	Onderhoudskosten	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000
Totaal van de : Lasten				53.000	53.000	53.000	53.000	53.000
Totaal FCL : 656001				53.000	53.000	53.000	53.000	53.000

Factsheet Openbare Verlichting

Huidig areaal	Aantal (stuks)
Lichtmasten	5885
Armaturen	6000
Lichtbronnen	6000

Vervangingswaarde
Lichtmasten, armaturen en lichtbronnen hebben een vervangingswaarde van € 5.700.000,-

Toekomstig areaal	Aantal masten en armaturen	Jaar van overdracht
Essendael	140	2019 – 2021
Regenboog	30	2021
Het Spui		

**Areaaluitbreidingen zijn niet verwerkt in de financiële overzichten. Toekomstig areaal wordt uitgevoerd met ledverlichting.*

Wettelijk kader	Betekenis voor beheer openbare verlichting
Wegenverkeerswet	De wegbeheerder treft maatregelen die de veiligheid van de weggebruiker en het functioneel gebruik van de wegen waarborgen. Openbare verlichting heeft een bijdrage hierin. Het gaat om functioneel beheer, er zijn geen specifieke maatregelen voorgeschreven.
Burgerlijk wetboek	De wegbeheerder kan aansprakelijk worden gesteld voor schade die weggebruikers hebben opgelopen door onveilige situaties. Openbare verlichting heeft een bijdrage hierin. Preventief onderhoud middels een goed werkend systeem zijn daarom belangrijk.
NEN 3140	Om veilig gebruik van elektrische installaties zoveel mogelijk te waarborgen schrijft deze norm voor dat elektrische installaties periodiek worden geïnspecteerd. De inspectie bestaat uit een visuele inspectie en uit een inspectie door meting en beproeving.
Natuurbeschermingswet	Er zijn geen voorkeursmaanden aangegeven voor de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden aan OV. Bij het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden worden de in de omgeving aanwezige broedende vogels en andere beschermde planten- en diersoorten niet verstoord.

Richtlijnen en gemeentelijk beleid	Betekenis voor beheer openbare verlichting
ROVL 2011	Richtlijnen openbare verlichting over de noodzakelijke lichtsterkte per structurelement.

Licht op Albrandswaard, beleidsplan 2016	Hoofdpunten in het beleid voor openbare verlichting zijn veiligheid en verduurzaming. In Albrandswaard zijn veel armaturen al voorzien van spaarlampen. Al deze spaarlampen op korte termijn vervangen door ledverlichting zou een energiebesparing van slechts enkele procenten opleveren. Daarom kiest het college ervoor de spaarlampen pas aan het eind van de levensduur te vervangen door ledverlichting. Bij vervanging wordt bekeken hoe op andere, innovatieve manieren bespaard kan worden op energieverbruik. Met uitzondering van gevaarlijke verkeerspunten kan de openbare verlichting op bepaalde uren en locaties gedimd of uit geschakeld worden. Veiligheid blijft altijd voorop staan. Op de eerste plaats staat de verkeersveiligheid maar daarnaast ook de sociale, fysieke en elektrotechnische veiligheid. Behalve in Portland, daar is ervoor gekozen om te verlichten volgens het Politiekeurmerk Veilig Wonen. De gemeente blijft oog houden voor de belangrijke rol die verlichting speelt in de sociale veiligheid en in het verhogen van de ambiance. Bijvoorbeeld in de winkelgebieden en rond monumentale gebouwen.
Albrandswaardse dijken 'visie op beheer' (2018)	De Albrandswaardse dijken 'visie op beheer' beoogt de ruimtelijke kwaliteit van de dijken te behouden en waar mogelijk te versterken. Dit wordt gedaan door karakteristieken en kwaliteiten van de verschillende dijken in kaart te brengen. De verschillende onderdelen binnen de openbare ruimte zoals, openbaar groen, bomen, verhardingen en openbare verlichting worden hierbij in samenhang bekeken. De visie biedt een kader om te kunnen sturen en toetsen bij toekomstige beheeropgaven. Daarbij geeft de visie richting aan toekomstige ontwikkelingen en wordt de samenhang en de inrichting van de dijken versterkt.
Gemeentelijke Verkeers- en vervoersplan (GVVP)	Borgen van de verkeersveiligheid van de infrastructuur.
Lichtmastreclame	Door de gemeente aangewezen lichtmasten mogen voorzien worden van lichtbakken. De gemeente ontvangt hiervoor een vergoeding van de exploitant van de reclame borden. Het huidige contract loopt tot en met 31 december 2024.

Landelijke en lokale ontwikkelingen	Hoe wordt er op ingespeeld?
Toepassen led-verlichting	Armaturen die moeten worden vervangen worden vervangen door armaturen met een led lichtbron. Bij het vervangen van een enkel armatuur (bijvoorbeeld bij een aanrijding) wordt beoordeeld of een led-armatuur in het straatbeeld past. Indien het een straat betreft met nostalgische armaturen of armaturen met geel/oranje licht wordt gekeken of er een vergelijkbaar armatuur teruggeplaatst moet worden. Door de lange levensduur en een relatief laag energieverbruik van led-verlichting kunnen hierdoor mogelijk kosten worden bespaard.
Statisch of dynamisch dimmen	Waar het met minder licht kan, mag het licht gedimd worden. Hiermee doet Albrandswaard mee aan de mondiale inspanning om energiegebruik, energiekosten en ook de CO2-uitstoot terug te dringen. De veiligheid mag echter niet in gevaar komen: er wordt goed gekeken naar waar het kan en het is bekend dat het niet overal kan. Conform de richtlijnen ROVL is het toegestaan om in woongebieden armaturen met een statisch dimregime, dimprofiel 1 toe te passen. Op toegangswegen past toepassing van telemanagement met detectie binnen de richtlijnen, het zogenaamde dynamische dimmen. Dynamisch dimmen (het aansturen van het lichtniveau op basis van sensors of op afstand) wordt in eerste instantie niet binnen de gemeente Albrandswaard toegepast. Door het dorpse karakter van Rhooen en Poortugaal zijn er geen/weinig locaties waarbij de voordelen en energiebesparing van

	dynamisch dimmen opwegen tegen de hoge implementatiekosten. Bij grootschalige projecten in bijvoorbeeld het centrum of nabij metrostations wordt deze afweging wel opnieuw bekeken. De armaturen worden tegen een iets hogere investering uitgerust met Zhaga connectors. Dit maakt het mogelijk om achteraf communicatie- of sensormodules aan te brengen zonder het armatuur intern aan te passen.
Aarding lichtmasten	<p>In de gemeente Albrandswaard zijn er 5885 lichtmasten die op eenzelfde wijze door het nutsbedrijf zijn aangesloten als in de gemeente Rotterdam. Dit houdt in dat er altijd spanning (230 Volt) in de lichtmast aanwezig is die bij onvolkomenheden in de lichtmastinstallatie in contact kan komen met de stalen buitenkant van de mast. Omstandigheden zoals verouderde aansluitingen of aanrijingen kunnen tot zo'n onvolkomenheid leiden en een gevaarlijke situatie creëren. Bij de meeste andere gemeenten zijn deze lichtmasten geaard, als de stalen lichtmast dan onder spanning komt te staan is er een beveiliging die de spanning afschakelt. Een tweede bijzonderheid in de ov-aansluiting, en daarmee ook bijzonder risicovol, van de gemeenten Rotterdam en Albrandswaard is dat de lichtmasten niet zijn geaard dus de lichtmast blijft onder spanning staan met als gevolg dat mens en dier die de lichtmast aanraken of zich rondom de lichtmast begeven een elektrische schok kunnen krijgen.</p> <p>Deze problematiek is onderzocht en verwoord in het rapport: <i>Veiligheid Openbare Verlichting Albrandswaard</i>, d.d. Februari 2016. Naar aanleiding van een inventarisatie en gevoerde gesprekken met deskundigen en betrokkenen partijen worden vanaf 2016 allen te vervagen lichtmasten voorzien van een dubbel geïsoleerde aansluitvoorzieningen. Ook alle nieuw te plaatsen armaturen worden dubbel geïsoleerd uitgevoerd. Naast deze maatregelen worden er locaties aangewezen die meer prioriteit krijgen, zoals speelveldjes voor kinderen. De exacte uitvoeringsplanning voor het vervangen van masten / aansluitvoorzieningen wordt nader bepaald.</p>

Aanpak onderhoud		
<p>Dagelijks onderhoud Betreft het verhelpen van storingen en schade door aanrijingen en vandalisme</p>	<p>Planmatig onderhoud: remplace Betreft het vervangen van lichtbronnen bij einde levensduur. Dit is afhankelijk van gekozen lamptypes.</p>	<p>Investeringen: vervangingen Vervangen van armaturen en/of masten na economische levensduur. Armaturen gemiddeld na 25 jaar, masten na 40 jaar.</p>
<p>Redenen Dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd naar aanleiding van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wijkshouw / inspecties eigen dienst (2x per jaar) • Aanrijtschade • Vandalisme • Storingsmeldingen (door bewoners) • Klachtenmeldingen 	<p>Redenen Remplace wordt uitgevoerd naar aanleiding van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gegevens uit beheerbestand 	<p>Redenen Planmatig onderhoud wordt uitgevoerd naar aanleiding van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruimtelijke ontwikkelingen met herinrichting tot gevolg • Planmatig onderhoud aan verharding (combineren met vervanging masten) • Verkeerskundige aanpassingen • Constateringen (wijkshouw, eigen dienst, klachten)

Uitvoering Onze eigen dienst voert regie over de aannemer (o.a. storingen verhelpen / reparaties) en netbeheerder (ondergrondse storingen). Bestek openbare verlichting.	Uitvoering Onze eigen dienst voert regie over de aannemer. Bestek openbare verlichting.	Uitvoering Onze eigen dienst maakt en of controleert lichtberekeningen en voert regie over de uitvoering.
---	--	---

Meerjarenplanning planmatig onderhoud

2019	2020	2021	2022	2023
Remplace 1100 stuks	Remplace 1100 stuks	Remplace 1100 stuks	Remplace 1100 stuks	Remplace 1100 stuks
Armatuuren vervangen 200 stuks	Armatuuren vervangen 60 stuks	Armatuuren vervangen 50 stuks	Armatuuren vervangen 40 stuks	Armatuuren vervangen 15 stuks
Lichtmasten vervangen 250 stuks	Lichtmasten vervangen 65 stuks	Lichtmasten vervangen 65 stuks	Lichtmasten vervangen 65 stuks	Lichtmasten vervangen 65 stuks

*Definitieve planning wordt jaarlijks gemaakt.

**De te vervangen lichtmasten en armaturen staan verspreid over de gemeente. In Ghijsseland (Rhoon) wordt in 2019 een groot deel van de lichtmasten vervangen, ca 165 stuks.

Financiën

Baten en lasten	Baten en lasten	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2019	2020	2021	2022	2023
621030 - Dagelijks onderhoud openbare verlichting								
Lasten		230000	Afschrijvingslasten	0	10.000	12.500	15.000	15.000
		343001	Aanschaf gereedschappen en (verbruiks)materialen	24.400	24.400	24.400	24.400	24.400
		343100	Onderhoudskosten	29.100	29.100	29.100	29.100	29.100
		343215	Schade aan gemeente- / BAR -eigendommen	400	400	400	400	400
		343216	Vandalismeschade	5.300	5.300	5.300	5.300	5.300
		343401	Advieskosten	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
		610000	Rentetoe rekening vanuit Activa	0	3.200	3.800	4.400	4.400
Totaal van de : Lasten				62.700	75.900	79.000	82.100	82.100
Totaal FCL : 621030				62.700	75.900	79.000	82.100	82.100

Baten en lasten	Baten en lasten	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2019	2020	2021	2022	2023
621031 - Planmatig onderhoud openbare verlichting								
Lasten		230000	Afschrijvingslasten	62.800	67.800	67.800	67.800	67.800
		310000	Energiekosten	66.300	66.300	66.300	66.300	66.300
		310002	Netwerkkosten energie	64.500	64.500	64.500	64.500	64.500
		343100	Onderhoudskosten	23.200	23.200	23.200	23.200	23.200
		343400	Uitbesteed werk (uren en materiaal)	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
		610000	Rentetoekening vanuit Activa	18.500	19.100	18.000	17.000	15.900
		900614	Stelpost VJN 2016-2019 (BBV 3.8)	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Totaal van de : Lasten				247.800	253.400	252.300	251.300	250.200
Totaal FCL : 621031				247.800	253.400	252.300	251.300	250.200

Investering met een economisch nut	Programma	2019	2020	2021	2022
Openbare verlichting	Buitenruimte	200.000	50.000	50.000	50.000

Factsheet Speelvoorzieningen

Huidig areaal (peildatum 2018)	
503 st	Speel- en sporttoestellen verspreid over 130 speelplekken en 8 schoolpleinen
76 st	Speelprikkels zoals o.a. pleinplakkers, knikkertegels en poefjes
188 st	Veiligheidsondergronden waaronder kunstgras, rubber tegels, ecoscape, zand, boomschors en gietvloer

Vervangingswaarde (prijspeil 2014)
De vervangingswaarde van de speeltoestellen, speelprikkels en veiligheidsondergronden en meubilair rondom de speelplekken bedraagt ongeveer € 2.300.000

Wettelijk kader	Betekenis voor beheer van speelvoorzieningen
Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS) (1996).	<p>Toestellen veilig en goed laten plaatsen in de juiste ondergrond. Speelgelegenheid veilig houden door middel van goed beheer, onderhoud en inspecties. Toestellen in het beheer moeten gecertificeerd zijn. Logboek bijhouden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke inspecties er zijn geweest • Inspectiebevindingen en de ondernomen acties n.a.v. de inspecties • Welk onderhoud is gepleegd • Of er ongelukken zijn gebeurd <p>Inspectie uitvoeren / laten uitvoeren.</p>
Burgerlijk wetboek	<p>De eigenaar van het toestel, de gemeente, moet kunnen aantonen dat alles in het werk is gesteld om de veiligheid te waarborgen. Het Attractiebesluit zorgt hiermee voor een onderhoudskader en een minimaal onderhoudsniveau. De veiligheid is geborgd, gezien het Attractiebesluit, als deze handelingen zo vaak als nodig worden uitgevoerd.</p> <p>Indien een speeltoestel op gemeentelijke grond wordt geplaatst door bijvoorbeeld een particulier kan bij ongeval met het betreffende speeltoestel de gemeente (mede)aansprakelijk worden gesteld. Dit is de reden waarom particuliere toestellen niet worden getolereerd. Deze toestellen (glijbaan, trampoline) moeten opgeruimd worden.</p>

<p>Registratie logboek</p>	<p>De handhaver van het WAS, de Voedsel- en Waren Autoriteit raadt sterk aan een digitaal logboek bij te houden. De registratie van inspecties, gebreken en reparaties worden digitaal bijgehouden in het beheersysteem Geovisia.</p> <p>Op dit moment is de veiligheid geborgd doordat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De inspecteurs van de BAR-organisatie goed zijn opgeleid en de kennis door bijscholing bijhouden. • De operationele inspectie wordt 4x per jaar door een inspecteur van de BAR-organisatie uitgevoerd • De routinematige visuele inspectie worden door controleurs van de BAR-organisatie uitgevoerd. <p>De bevindingen van de inspecties worden opgevolgd, waar bij gebreken met de hoogste prioriteit zo spoedig mogelijk worden opgelost.</p>
----------------------------	---

<p>Richtlijnen en gemeentelijk beleid</p>	<p>Betekenis voor beheer speelvoorzieningen</p>
<p>Speelruimteplan 2010-2020 Samen ruimte maken</p>	<p>In 2010 is het huidige speelvoorzieningenniveau getoetst aan het voorgestelde beleid. Op basis van het vastgestelde beleid zijn per dorp/wijk en speelplek voorstellen gedaan waarmee de informele speelruimte kan worden verbeterd en de formele speelruimte beter kan worden verspreid en afgestemd op de leeftijd van de kinderen in de wijk.</p> <p><u>Vervangingen van speeltoestellen</u></p> <p>De gemiddelde levensduur van speeltoestellen bedraagt 15 jaar. Daarbij is geen rekening gehouden met vandalisme, wel met slijtage door intensief gebruik en speelschade. De speelvoorzieningen worden vervangen aan de hand van een flexibel vervangingschema, waarbij de budgetten voor de vervanging vrijkomen in het theoretische vervangingsjaar. Het moment van de daadwerkelijke vervanging van een speeltoestel wordt mede bepaald door de technische staat van het toestel. Gestreefd wordt om speelplekken zo veel mogelijk in zijn geheel te renoveren. Dit biedt immers nieuwe kansen om de inrichting nog beter te laten aansluiten op de vraag en het gewenste gebruik.</p> <p><u>Participatie</u></p> <p>Wij streven ernaar de daadwerkelijke gebruikers bij de inrichting te betrekken. Bij kleine aanpassing worden bewonersbrieven in de buurt verzonden. De gemeente ontwerpt veelal twee varianten. De kinderen kunnen via een link, welke vermeld is op de bewonersbrief, op de gemeentelijke website aangeven welke variant hun voorkeur heeft. Het meest gekozen ontwerp wordt uitgevoerd.</p>
<p>Actualisatie Speelruimteplan 2017</p>	<p>In 2017 is het Speelruimteplan uit 2010 geactualiseerd. Op basis van een demografisch onderzoek is per wijk de speelruimte, kinderaantallen en leeftijden onderzocht.</p> <p>Wat komen we te kort</p> <p>Echter zijn de financiële middelen van het huidige budget ontoereikend om het plan uit te voeren en is het niet mogelijk de huidige voorzieningen in stand te houden. Het tekort is ontstaan als gevolg van areaal uitbreidingen van de afgelopen</p>

	zes jaar en het nieuwe demografische onderzoek. Het tekort betreft een bedrag van € 93.000,- per jaar voor de komende 10 jaar t.b.v. vervangingen van de speeltoestellen op basis van de huidige inventaris. Of 38 speelplekken opheffen.
--	---

Landelijke en lokale ontwikkelingen	
Rubber in valondergrond	Nader onderzoek RIVM naar PAKs in rubber tegels en andere ondergronden voor speelplekken heeft uitgewezen dat het niet nodig is de veiligheidseisen te verscherpen.

Aanpak onderhoud		
<p>Dagelijks onderhoud en kleine reparaties Het onderhoud aan speelvoorzieningen is erop gericht om de speelplekken schoon, heel en veilig te houden</p>	<p>Planmatig: groot onderhoud (veiligheidsinspecties) Speeltoestellen moeten veilig te gebruiken zijn. Dat wil zeggen dat het veilig geïnstalleerd en goed onderhouden moet zijn. Dit gebeurt door middel van veiligheidsinspecties.</p>	<p>Investerings: vervangingen Het vervangingsbudget is berekend aan de hand van de levensduur en aanschafwaarde van een toestel. Het moment van vervanging wordt mede bepaald door de staat van het toestel. Gestreefd wordt om de speelvoorzieningen zo veel mogelijk per speelplek te vervangen. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om de speelplek aan de kinderaantallen en de vraag die op dat moment speelt. Een dergelijke aanpassing zal in de meeste gevallen leiden tot een herinrichting van de totale openbare ruimte rondom een speelplek.</p>
<p>Redenen Dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd naar aanleiding van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspecties • Vandalisme • Klachten/meldingen 	<p>Redenen Veiligheidsinspecties en het onderhouden van speeltoestellen is een verplichting in de wet.</p>	<p>Redenen Vervangingen worden uitgevoerd naar aanleiding van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspecties • Uitvoeringsprogramma speelruimteplan • Afschrijving • Ruimtelijke ontwikkelingen • Vandalisme

<p>Uitvoering Onderhoud en reparaties worden grotendeels in eigen beheer uitgevoerd. Het onderhoud aan valondergronden wordt uitbesteed.</p> <p>Bestek Aanleg en onderhoud speelvoorzieningen (BAR)</p>	<p>Uitvoering De routinematige visuele inspectie (1-4 keer per maand) vindt gelijktijdig met het dagelijks onderhoud plaats. De operationele inspectie (4 keer per jaar) wordt in eigen beheer uitgevoerd.</p>	<p>Uitvoering Werkzaamheden t.b.v. de herinrichting en het leveren en plaatsen van de speeltoestellen worden uitbesteed.</p> <p>Bestek Leveren speeltoestellen (BAR) Aanleg en onderhoud speelvoorzieningen (BAR)</p>
---	---	---

Meerjarenplanning planmatig onderhoud speelvoorzieningen				
2019	2020	2021	2022	2023
Wilhelminastraat				
Speelplekken De Esdoorn, De Beuk, De Kastanje , De Eik – herzien (Rhoon Zuid)				
Blaakse Wetering				

**Onder voorbehoud (wordt in concurrentie genomen met de bevindingen uit de veiligheidsinspecties)*

Financiën

Baten en lasten	Baten en lasten	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2019	2020	2021	2022	2023
658005 - Speelvoorzieningen dagelijks								
Lasten		343100	Onderhoudskosten	31.400	31.400	31.400	31.400	31.400
		343400	Uitbesteed werk (uren en materiaal)	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
Totaal van de : Lasten				45.400	45.400	45.400	45.400	45.400
Totaal FCL : 658005				45.400	45.400	45.400	45.400	45.400

Baten en lasten	Baten en lasten	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2019	2020	2021	2022	2023
658000 - Speelvoorzieningen planmatig								
Lasten		230000	Afschrijvingslasten	35.000	38.400	40.500	45.800	51.200
		343402	Onderzoeks en inspectiekosten	13.300	13.500	13.600	13.600	13.600
		610000	Rentotoerekening vanuit Activa	5.300	6.400	7.500	8.600	9.600
		900623	Budget regisseur, niet op boeken (BBV 3.8)	16.200	16.200	16.200	16.200	16.200
Totaal van de : Lasten				69.800	74.500	77.800	84.200	90.600
Totaal FCL : 658000				69.800	74.500	77.800	84.200	90.600

Investering met een economisch nut	Programma	2019	2020	2021	2022
Speeltoestellen	Buitenruimte	107.500	107.500	107.500	107.500

Verloop reserve Speelruimteplan	2019	2020	2021	2022	2023
Stand van de reserve op 1 januari	342.800	347.700	352.600	357.500	362.400
Storting	4.900	4.900	4.900	4.900	4.900
Onttrekking					
Stand van de reserve op 31 december	347.700	352.600	357.500	362.400	367.300

**Momenteel wordt er niets onttrokken uit de reserve. Er wordt onderzocht hoe deze reserve kan worden ingezet voor de tekorten die voortkomen uit het Speelruimteplan 2017.*

Factsheet Watergangen

Huidig areaal	Aantal	Eenheid
Oppervlaktewater	51	ha
Koedoodsepassen	23	ha
Oeverbeschoeiing	23.500	m
Natuurvriendelijke oever	7.000	m
Stuwen	12	st
Kanosluis Koedood	1	st
Verversingsgemaal Sering *	1	st
Fonteinen	6	st
Duikers	p.m.	m

* Voor het verversingsgemaal ligt een uitvraag bij Waterschap Hollandse Delta of er interesse is om deze over te nemen van de gemeente.

Beheer Waterschap Hollandse Delta (WSHD)

WSHD heeft de hoofdwatergangen binnen de bebouwde kom en de meeste watergangen buiten de bebouwde kom in beheer. Er zijn ook andere beheerders zoals Rijkswaterstaat (Oude Maas) en particulieren (bv. boeren). Op de legger van het waterschap (www.wshd.nl) is voor elk water, inclusief duikers, stuwen en andere kunstwerken, aangegeven wie verantwoordelijk is voor het beheer. In sommige gevallen heeft de gemeente het beheer bij anderen belegd, zoals CV Essendael of de OMMIJ. Dit is niet aangegeven op de legger.

Als het waterschap haar hoofdwatergangen baggert en de naastgelegen grond is van de gemeente, heeft de gemeente een 'baggerontvangtplicht'. In de praktijk houdt dit in dat de gemeente het waterschap betaalt voor het afvoeren van deze bagger.

Vervangingswaarde

Water heeft in principe geen waarde in de zin van vervangingswaarde. Als wordt uitgegaan van de kosten van aanleg, dan is de vervangingswaarde van de watergangen, inclusief de natuurvriendelijke oevers € 13.200.000,-. De beschoeiing heeft een vervangingswaarde van € 2.300.000,-. De stuwen hebben een gezamenlijke vervangingswaarde van € 120.000,-. De fonteinen hebben een vervangingswaarde van € 15.000,-.

Toekomstig areaal	Areaal (schatting ha)	Jaar van overdracht
Essendael	Ca. 1	2019-2020

*Areaaluitbreidingen zijn niet verwerkt in de financiële overzichten.

Wettelijk kader	Betekenis voor beheer watergangen
Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)	In de Kader Richtlijn Water (KRW) is de Koedood/Groote Duiker aangewezen als waterlichaam welke aan de KRW eisen van waterkwaliteit moet voldoen. Initiatief hiervoor ligt bij het waterschap. Opstellen en uitvoeren van de maatregelen vindt plaats in overleg en in samenwerking met de gemeente Albrandswaard en Barendrecht. Voor Albrandswaard staan er geen maatregelen in het kader van de KRW meer op het programma.
Natuurbeschermingswet	In de periode medio maart – medio juli zijn alleen werkzaamheden mogelijk met ontheffing. De gemeente sluit aan bij de vastgestelde gedragscode flora- en faunawet van de Unie van Waterschappen.

Richtlijnen en gemeentelijk beleid	Betekenis voor beheer watergangen
Waterbeheerprogramma 2016-2021 van Waterschap Hollandse Delta	Het waterschap is verantwoordelijk voor de waterkwaliteit, waterkwantiteit, waterveiligheid en afvalwaterzuivering. De bijbehorende doelstellingen en maatregelen zijn voor de komende jaren vastgelegd in hun Waterbeheerprogramma 2016 - 2021.
Nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart van gemeente Albrandswaard.	Van belang voor het hergebruiken baggerspecie. De kwaliteit van de grond of bagger wordt ingedeeld in verschillende klassen. De klasse bepaalt waar de bagger mag worden toegepast (bv. in woongebied, landelijk gebied of industriegebied). Bagger kan bijvoorbeeld worden verspreid over een stuk land, zodat het ter plekke kan 'rijpen'. Na rijping (droging) is de bagger toepasbaar als grond voor bijvoorbeeld een ophoging of talud. Deze manier van baggerverwerking wordt veel toegepast in Albrandswaard.

Landelijke en lokale ontwikkelingen	Betekenis voor beheer watergangen
Intensievere buien. In een korte tijd moet soms meer water worden afgevoerd.	Het klimaat verandert: neerslag valt minder gelijkmatig verdeeld over het jaar. Langere perioden van droogte en korte intensieve regenval wisselen elkaar af. Het is daarom belangrijk om voldoende waterberging in de gemeente te behouden of te creëren. Een goede doorstroming door tijdig baggeren is ook van belang. De waterbeheerder (Waterschap Hollandse Delta) ziet er op toe dat watergangen niet dichtslibben en dat er voldoende doorstroming blijft. Voorkeur boven waterberging heeft het vasthouden van water in de grond. Afvoeren naar het riool is de laatste optie.
Exotische waterplanten.	Een andere ontwikkeling waar de waterbeheerder mee te maken heeft is het voorkomen van exotische waterplanten. Sommige soorten hebben de eigenschap te gaan woekeren en zijn moeilijk uit te roeien. In Albrandswaard zijn de afgelopen jaren de volgende exoten waargenomen en waar nodig bestreden: waterwaaier, waterpest en de grote rode kroosvaren.

Natuurvriendelijke oevers.	Als een beschoeiing aan vervanging toe is, wordt overwogen of het mogelijk is om een natuurvriendelijke oever (nvo) te maken. Een nvo heeft door het flauwe talud meer ruimte nodig en is bijvoorbeeld door de inrichting van de taluds (bomen, beplanting, paden e.d.) vaak niet mogelijk. Het maken van een nvo is ook niet altijd wenselijk in verband met het zicht op het water.
Nieuwe baggercyclus Waterschap.	Het algemeen bestuur van waterschap Hollandse Delta heeft 28 september 2017 ingestemd met het voorstel om de baggercyclus aan te passen van 6 á 7 jaar naar een cyclus van 8 jaar. Alle waterdoelstellingen worden dan nog steeds gehaald. Daarnaast wordt het principe om altijd tot de vaste bodem te baggeren losgelaten. Maar in afwachting van de watersysteembeoordeling op basis van de laatste klimaatscenario's, wordt de overdimensionering die er nu is wel in stand gehouden. Door deze aanpassingen wordt de impact van de werkzaamheden verkleind, terwijl de aan- en afvoer en waterkwaliteit gewaarborgd blijft. Verder wordt maatwerk geleverd bij baggeren in stedelijk gebied, bijzondere situaties en de grote wateren.

Aanpak onderhoud		
<p>Dagelijks onderhoud</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maaien oevers en watergangen (meerdere malen per jaar). Inclusief onderhoud vislocaties en paaizones. • Drijfvuil en kroos vissen. • Fonteinen jaarlijks uit het water halen en in de winter schoonmaken en onderhouden. 	<p>Planmatig: groot onderhoud</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baggeren watergangen. • Schoonmaken duikers • Onderhoud stuwen. <p>Baggeronderhoud voorsnog volgens het bestaande 10-jaren baggerplan van de gemeente Albrandswaard. In het kader van meer natuurvriendelijk en ecologisch onderhoud wordt het huidige baggerbeleid tegen het licht gehouden. Er wordt naar gestreefd om in de toekomst meer "ecologisch" te gaan baggeren. Dit houdt in dat we minder grootschalig in 1 gebied gaan baggeren, maar meer verspreid over de hele gemeente.</p>	<p>Planmatig: vervangingen (investeringen)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vervangen beschoeiing. • Vervanging van duikers en fonteinen.
<p>Redenen</p> <p>Dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd naar aanleiding van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schouw door het waterschap. • Meldingen overlast (bepanting, kroos, algen). • Onvoldoende doorstroming. 	<p>Redenen</p> <p>Groot onderhoud wordt uitgevoerd naar aanleiding van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schouw door het waterschap. • Verminderde waterkwaliteit. • Inspecties watergangen, afhankelijk van plaatselijke situatie en afmetingen watergang. • Inspecties van stuwen. 	<p>Redenen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspectie beschoeiing (vanaf 15 jaar) • Als het constructief noodzakelijk is (wordt per geval beoordeeld). • Als het nodig is een fontein te vervangen blijkt dit tijdens het jaarlijks onderhoud in de winter.

<p>Uitvoering Drijfvuil en kroos vissen wordt door de eigen dienst uitgevoerd (afdeling Wijkbeheer). De oevers worden jaarlijks gemaaid door een aannemer volgens het bestek onderhoud watergangen. Voor de natuurvriendelijke oever geldt een apart mairegime, wat in het bestek is aangegeven. Onderhoud van fontein is uitbesteed.</p>	<p>Uitvoering Al het werk voor groot onderhoud wordt uitgezet via bestekken. Duikers worden tijdens het baggeren schoongemaakt.</p>	<p>Uitvoering Het vervangen van beschoeiing wordt door een aannemer volgens een onderhoudsbestek uitgevoerd. Vervanging van duikers gebeurt incidenteel en wordt als aparte opdracht aanbesteed of in een groter geheel meegenomen. Dit zal altijd door een aannemer gebeuren. Ook het vervangen van stuwen wordt uitgevoerd door aannemers.</p>
--	--	---

Meerjarenplanning planmatig onderhoud water				
2019	2020	2021	2022	2023
Baggeren o.a. Portland/Koedoodseplas	Baggeren o.a. Rhoon Noord	Baggeren o.a. Poortugaal Centrum	Baggeren o.a. Poortugaal Noord	Baggeren o.a. Poortugaal Zuid + polders
Beschoeiing ca 700 m	Beschoeiing ca 700 m	Beschoeiing ca 700 m	Beschoeiing ca 700 m	Beschoeiing ca 700 m
Stuwen vervangen aan de hand van inspecties	Stuwen vervangen aan de hand van inspecties	Stuwen vervangen aan de hand van inspecties	Stuwen vervangen aan de hand van inspecties	Stuwen vervangen aan de hand van inspecties

Financiën

Baten en lasten	Baten en lasten	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2019	2020	2021	2022	2023
624001 - Waterwegen dagelijks onderhoud								
Lasten		343100	Onderhoudskosten	94.200	95.500	96.900	96.900	96.900
		900623	Budget regisseur, niet op boeken (BBV 3.8)	31.000	31.000	31.000	31.000	31.000
Totaal van de : Lasten				125.200	126.500	127.900	127.900	127.900
Totaal FCL : 624001				125.200	126.500	127.900	127.900	127.900

Baten en lasten	Baten en lasten	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2019	2020	2021	2022	2023
624000 - Waterwegen planmatig onderhoud								
Lasten		230000	Afschrijvingslasten	70.500	76.800	82.500	88.200	86.300
		310000	Energiekosten	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
		343100	Onderhoudskosten	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
		343181	Onderhoud baggeren	56.300	56.300	56.300	56.300	56.300
		343401	Advieskosten	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
		610000	Rentetoekening vanuit Activa	13.100	13.500	13.700	13.800	12.300
Totaal van de : Lasten				186.900	193.600	199.500	205.300	201.900
Totaal FCL : 624000				186.900	193.600	199.500	205.300	201.900

**De gemeente betaalt het waterschap de kosten van het afvoeren van de bagger uit de hoofdwatertgangen (als de naastgelegen grond van de gemeente is). Hiervoor is binnen ECL 343100 budget geraamd.*

Investing met een maatschappelijk nut	Programma	2019	2020	2021	2022
Beschoeiingen	Buitenruimte	93.600	86.300	86.300	86.300

Verloop reserve Baggeren	2019	2020	2021	2022	2023
Stand van de reserve op 1 januari	558.900	558.900	558.900	558.900	558.900
Storting					
Onttrekking					
Stand van de reserve op 31 december	558.900	558.900	558.900	558.900	558.900

**Sinds 2018 is de gemeente verantwoordelijk voor het planmatig onderhoud van de Koedoodseplas. De eerste jaren kunnen de kosten worden opgevangen uit de reserve baggeren.*

